

Erdal Emre

ÖTEKİ KEMAL

DESTEK YAYINLARI: 537

ARAŐTIRMA: 146

ÖTEKİ KEMAL / ERDAL EMRE

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Erol Hızarcı
Editör: Kemal Kırar
Kapak Tasarım: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy

Destek Yayınları: Şubat 2015
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-9913-45-4

© Destek Yayınları
Harbiye Mah. Maçka Cad. Narmanlı Apt. No. 24 K. 5 D. 33 Nişantaşı / İstanbul
Tel.: (0) 212 252 22 42
Fax: (0) 212 252 22 43
www.destekyayinlari.com
info@destekyayinlari.com
[facebook.com/ DestekYayinevi](https://facebook.com/DestekYayinevi)
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset - Nazlı Koçak
Sertifika No. 29652
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad.
Odin İş Mrk. B Blok No. 403/2
Zeytinburnu / İstanbul

ERDAL EMRE

ÖTEKİ KEMAL

İÇİNDEKİLER

Yazar Hakkında	13
Sunuş.....	15
Giriş.....	17
KÖKENİ	23
Ailenin Soykütüğü ve Peygamber Soyuna ile Bağlantısı.....	25
Kılıçdaroğlu'nun Atalarının Selçuklu ve Osmanlı'daki Görevleri	29
Kılıçdaroğlu'nun Atalarıyla Nasreddin Hoca'nın Akralığı.....	31
Türklük, Kürtlük ve Anadil	33

ÇOCUKLUĞU	36
Memur Babanın Yedi Çocuğu.....	37
Babasının Okula Gitmesinin İlginç Hikâyesi.....	37
İki Kardeşini Yıllar Sonra Görebildi	39
Köyünden Unutamadığı Anlar	41

DERSİMLİLİK VE DERSİM İSYANI	43
Kendisine Kızılbaş Diyen Çocuğa	
Verdiği Yanıt	44
Dersim İsyanı Neden, Nasıl Başladı?	46
Dersim ile İlgili Elindeki Gizli Arşiv	57

AİLESİ, ANNE-BABA VE KARDEŞLER	61
Soyadı Değişikliği Neden Yapıldı?.....	62
Kılıçdaroğlu Ailesindeki “Eşkîya Cebeli”	62
Babasıyla İlgili Unutamadığı Anıları.....	64
Babasından Aldığı ve Hayat Felsefesi Haline	
Getirdiği Öğütleri	67

İLK, ORTA VE LİSE YILLARI	70
Uzun Önlük ve Tahta Çantalarla Okulun İlk Günü....	71
İlkokul Binası Yapılan Kâzım Karabekir’in Üssü.....	72

Samanyolu, Paris Esrarı ve İnce Memed.....	74
Tuğla Atölyesinde Çalıştı, Yumurta Sattı.....	80
Anne ve Babasından Yediği Dayaklar	81
Büyüyünce Sivil Olmak İstiyordu.....	83
Dört Yamalı Pantolon, Olmayan Önlük.....	85
Yaşar Kemal ve Çetin Altan'ın Yaşamındaki Etkisi	87
Lisede Aşk ve Şiir	89

ÜNİVERSİTE YILLARI..... 91

Ailede Üniversiteye Giden İlk Kişi.....	92
Ankara'yı İlk Görüşü ve Yaşadığı Şaşkınlık.....	93
“68” Rüzgârı ve Üniversite Eylemlerinde Kılıçdaroğlu.....	97
Aç Kaldığı Günlerde, Tadını Unutamadığı Bulgur Pilavı.....	99
Devlet Bahçeli ile Okul Yılları ve Ülkücülerden Yediği Dayak	101
Üniversite Yıllarında Doğan Avcıoğlu ve Mehmet Ali Aybar'ın Etkisi	105
Yılmaz Güney - Âşık Mahsuni ve Ahmet Arif ile Karşılaşmaları	107
Hoca Yılmaz Büyükerşen, Öğrenci Kılıçdaroğlu.....	110
İnönü ve Ecevit ile İlk Karşılaşması.....	112

HESAP UZMANLIĞI VE DEVLETTE

İLK YILLAR 115

Meslekteki İlk Günü ve Endişesi 116

Eşi Selvi Hanımı İlk Görüşü 120

Darbeciler Kendisinden Ne İstedi? 120

Denizlerin İdamı ve Kızıldere 122

ASKERLİK 123

Unutamadığı Askerlik Anısı 125

EVLİLİK-ÇOCUKLAR 126

Evlilik Kararını Nasıl Verdi? 127

Eşi Kendisini Zaman Zaman Suçlar 128

Evliliğin İlk Yıllarındaki Yoksulluk 128

Çocukları Neden Hiç

Medyanın Karşısına Çıkıyor? 131

Siyasete İlgi Duyan Var mı? 133

FRANSA YILLARI 134

Fransa'da Türkiye'deki Darbeye Karşı Çıkıyor 135

Sabahattin Ali, Nazım Hikmet, Ruhi Su,

Yılmaz Güney, Ahmet Kaya 137

BÜROKRASİ YILLARI	140
Diyarbakır'da Tanık Olduğu Jandarma Baskısı	141
“Ya, Tuncelili Biri, Siz Deli misiniz Kardeşim!”	144
Özal ile Gece Yarılarına Kadar Süren Çalışmalar.....	147
Halil Bezmen'in Çuvalından Çıkan Dolarlar	149
Nereden Çıktı Bu SSK'yı Batırdı Meselesi?.....	152
Tansu Çiller'i İkna... ..	154
Cumhurbaşkanı Demirel'in Unutamadığı Davranışı.....	156
SHP'deki Kırılma ve Solun Ahlaki Değerleri	157
Ağlayarak Sivas Katliamı'nı Anlatan Polis	159
EMEKLİLİK	161
Ecevit'e Bakışı ve DSP'ye Girişi	163
CHP'ye Girişini Sağlayan Rapor... ..	165
MİLLETVEKİLLİĞİ	167
Şaban Dişli - Dengir Fırat - Melih Gökçek.....	168
Sola Kömür-Makarna Eleştirisi.....	173
Solcuların Rakıyla İmtihanı	174

BELEDİYE BAŞKAN ADAYLIĞI	178
İstanbul İçin En Büyük Özlemi.....	179

GENEL BAŞKANLIĞI	182
Baykal Kaseti Patlak Verdiğinde Ne Hissetti?.....	183
Genel Başkanlığa Adaylık Açıklaması	184
Oy Kullanamama Komplosunu Polis İtiraf Etti.....	185
Dersimli Kemal'im Derken!.....	187

RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A DAİR	188
Recep Tayyip Erdoğan'a Karşı Kişisel Duygusu ve Elinde Sihirli Değnek Olsa	189

SORULARLA KISA KISA	190
Renkler Zevkler, Kişisel Özellikler	191

EKLER

Ek-1

Kılıçdaroğlu Hakkında Bilinmeyen Tek Gerçek Kemal Kılıçdaroğlu, Tarihsel Olaylara Meraklı Bir Politikacı... ..	197
Kökene Neresi?.....	198

“Konya-Tunceli Etle Tırnak Gibiydi”	200
Seyyid Mahmud Hayrani	201
Kemal Kılıçdaroğlu’yla Nasrettin Hoca Akraba mı?.....	203
Kılıçdaroğlu Seyyid mi?.....	205

Ek-2

Kemal Kılıçdaroğlu’nun İhsan Sabri Çağlayangil ile Yaptığı Görüşmenin Bant Çözümü.....	207
---	-----

Ek-3

Kılıçdaroğlu’nun 17 Mayıs 2010’da CHP Genel Merkezi’nde Yaptığı CHP Genel Başkanlığına Adaylık Açılması.	215
---	-----

YAZAR HAKKINDA

Erdal EMRE, 1975 Tunceli doğumlu. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. 2000 yılında Yön Radyo'da yayıncılığa başladı. Haber müdürlüğünün yanı sıra siyasal, toplumsal ve kültürel alanlarda radyo programları ve belgeseller hazırladı. *Sivas Olayları*, *Deniz Geçmiş ve Arkadaşları'nın İdamı*, *15-16 Haziran İşçi Ayaklanması*, *12 Eylül Askeri Darbesi* ile ilgili radyo belgesellerinin yanı sıra Ahmet Arif, Nazım Hikmet, Âşık Mahsuni Şerif, Ahmet Kaya'nın sanatını ve yaşamını anlatan özel radyo programları hazırladı. *Yurt* gazetesinde kitap, kültür ve sanat yazıları yazdı. *Karşı* gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. Hâlâ YÖN Radyo'da Genel Yayın Yönetmenliği görevini yürütmektedir.

SUNUŞ

Bu kitap, Kılıçdaroğlu'nun hayatını anlatan bir belgesel değil.

Biyografi de değil.

Bir Kılıçdaroğlu güzellemesi hiç değil.

Ya?

Türkiye'de "teki" kesimden gelip de bürokrasinin ve siyasetin zirvelerine ulaşmış ender kişilerden olan Kemal Kılıçdaroğlu'nun, kendisini anlatmasıdır... Kılıçdaroğlu'nun "teki Kemal"i anlatmasıdır.

Daha doğrusu, yaşamıyla ilgili bizim sorduğumuz sorulara verdiği yanıtlardır.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun kişisel ve siyasi yaşamı çok daha kapsamlı çalışmaları hak edecek bir öneme sahip. Bu kitapta ilk kez bu kadar ayrıntılı Şekilde kendisini anlatıyor. Kitabın çapını ve çerçevesini Kemal Kılıçdaroğlu'nun iş yoğunluğu belirledi. Daha fazla soru sorup, daha ayrıntılı yanıt almak isterdik.

Ancak, takip edenler bilecektir, Kılıçdaroğlu 24 saatin yetmediği bir tempoyla alışıyor. Bu aşırı yoğunluk ara-

sında bize ayırabildiği zaman da doğal olarak kısıtlı oldu. Yılda ancak bir iki gün yapabildiği tatilinin bir bölümünü bize ayırdığı için kendisine teşekkür ederiz.

Bu kitabın, daha geniş hatta belgesel çalışmalar yapacak yazarlara bir başlangıç oluşturacağını umuyoruz.

Kitabın her aşamasında desteğini ve emeklerini esirgemeyen yazar Eren Erdem, genç arkadaşım Ezgi Şahin ve titiz çalışmasıyla yol gösterici olan editörümüz Kemal Kırar'a teşekkür ederim.

Ve... Bu çalışmanın her aşamasında büyük destek sunan ve en az benim kadar sahiplenen YÖN Radyo Yönetim Kurulu Başkanı Yüksel Mansur Kılınç'a özel teşekkürü borç biliriz.

GİRİŞ

Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanlığına seçilmesi “tarihsel” bir öneme sahip. Bu tarihsel önemi şöyle açıklayabiliriz: Kılıçdaroğlu Alevi, Kürt¹, Dersimli, solcu.

Kılıçdaroğlu'nun kimliğini oluşturan bu dört unsur da öyle ya da böyle devlet tarafından “öteki” olarak kodlandı. Hele ki toplum, AKP'nin iktidara geldiği 2002'den günümüze giderek artan oranda muhafazakârlaşırken, “Sünni”lik her kademede eskisinden daha katı şekilde devletin resmi dini haline getirildi. Okul müdüründen devlette sıradan bir müdürlüğe, kaymakamdan valiye, müsteşara kadar bütün kademelerdeki Aleviler âdeta “temizlendi”.

Tarihsel sürecin bir devamı olarak, böyle bir ortamda, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran günümüzün ana muhalefet partisinin başına bir “öteki”nin gelmiş olması elbette çok büyük öneme sahiptir. Âdeta bir eşik atlamadır. Nitekim, bunun farkında olan AKP ve özellikle Recep Tayyip Erdoğan, asırlarca toplumun genetik kodlarına

1. Kılıçdaroğlu, kökenlerinin Horasan'dan geldiğini ve Türkmen olduklarını söylüyor. Bunun belgelerini de ortaya koyuyor. Ancak “devlet”in Dersimlilere bakışı Kürtlük algısı üzerindedir.

işlemiş bu “öteki”lik üzerinden, Kılıçdaroğlu’na vurmaya çalıştı. Yeri geldi Aleviliği, yeri geldi Kürtlüğü, yeri geldi Dersimliliği ve yeri geldi solculuğu, alanlarda on binlerce kişiye yuhalattı. Oysaki Kılıçdaroğlu, CHP’nin dindar kesimle ilişki kurmasını, dindarların da partide yer almasını sağlayacak yönde en ciddi adımlar atan CHP Genel Başkanı’ydı.

Türban sorununun çözülmesinde önemli bir rol oynadı...

İnançların, giyim kuşamın siyasetin gündeminden çıkmasını, siyasetin halkın ekonomik sorunlarına daha çok odaklanmasını istedi ve istemekte...

Ancak, başta AKP olmak üzere birçok siyasi ve toplumsal odak, Kılıçdaroğlu’nu marjinalleştirmek, ötekileştirmek için “kimlik” siyasetinden vazgeçmediler.

Bir yandan Alevi açılımı yapılıyordu, öte yandan Kılıçdaroğlu Alevi olarak ötekileştiriliyordu.

Bir taraftan Kürt açılımı yapılıyordu, öte yandan Kılıçdaroğlu Kürt olarak ötekileştiriliyordu.

Bir yandan Ermeni açılımı yapılıyordu, öte yandan Kılıçdaroğlu’nun annesinin Ermeni olabileceği âdeta büyük bir tehlikenin işareti olarak dolaşıma sokuluyordu.

Güya Dersim için özür dileniyordu ama Kılıçdaroğlu’nun Dersimliliği ona karşı bir silah olarak kullanılıyordu.

Anadolu seçmen kitlesinin bir Alevi’ye, bir Dersimliye oy vermeyeceği ön kabulüyle miting alanları soy sop tartışmalarıyla inletiliyordu.

Bu suçlamalara, yaftalamalara, ötekileştirmelere yanıt vermenin tartışmayı alevlendireceğini, bunun da AKP'nin tuzağına düşmek anlamına geleceğini düşünen Kılıçdaroğlu ise çoğunlukla suskun kalıyordu.

Bu sefer de Alevi örgütleri, Kürtler, solcular, Dersimli-ler başlıyordu eleştiriye. Neden Kemal Bey şöyle göğsünü gere gere kimliğini haykırmıyordu. Neden miting meydanlarında ben “Aleviyim”, “Dersimliyim” demiyordu?

2014'te yapılan Olağanüstü Kurultay'daki konuşmasında ise ben “Dersimli Kemal”im dediği için parti içindeki ve dışındaki ulusalcıların sert tepkilerine hedef oldu. Birileri onu aslını inkâr etmekle suçlarken birileri de “Söyle bakalım Seyit Rıza terörist mi? Seyit Rıza'ya bölücü terörist demiyorsan, demek ki Atatürk'e katliamcı diyorsun” şeklide sıkıştırıyordu.

Kılıçdaroğlu ismi üzerinden tartışmalar işte bu şekilde sürüp gidiyor.

Kişiliği, kimliği bu kadar tartışma konusu olan, gündemde tutulan bir siyasi lider ile ilgili üst üste kitapların yazılması, belgesellerin yapılması gerekir. Ancak bir iki küçük çaplı çalışma ve Kılıçdaroğlu ile ilgili gazetelere verilen röportajlar dışında neredeyse hiçbir çalışma yok. Bunda belki de Kılıçdaroğlu'nun özel ve aile yaşamını kamuoyundan uzak tutmasının etkisi de vardır, bilemeyiz.

Bildiğimiz, Türkiye siyasetinin en önemli figürlerinden olan Kemal Kılıçdaroğlu'nun daha yakından tanınması gerektiğidir. Çünkü kamuoyunda oluşan algı ile gerçek yaşamı ve düşünceleri arasında farklılıklar var.